

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.A. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Inter-Disciplinary Subject
CO-OPERATION

Day & Date: Friday, 08-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

14

- 1) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाचे ——— हे पहिले अध्यक्ष होते.
 अ) श्री. लल्लूभाई सामलदास ब) सर होरस प्लंकेट
 क) एच. एल. काझी ड) यापैकी नाही
- 2) महाराष्ट्रामध्ये ——— साखर कारखान्यांची संख्या तुलनेने सर्वाधिक आहे.
 अ) खाजगी ब) सहकारी
 क) सरकारी ड) यापैकी नाही
- 3) सहाकारी संस्थांच्या ——— ला सर्वात जास्त महत्व असते.
 अ) संचालकाच्या सभेला ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभेला
 क) सेवक वर्गाच्या सभेला ड) यापैकी नाही
- 4) महाराष्ट्रातील सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांची ——— ही समस्या आहे.
 अ) भांडवलाची कमतरता ब) वाहतूक सुविधांचा अभाव
 क) अकार्यक्षम व्यवस्थापन ड) वरील सर्व
- 5) NCDC ची स्थापना ——— यावर्षी झाली.
 अ) 1963 ब) 1964
 क) 1965 ड) 1966
- 6) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची ——— ही समस्या आहे.
 अ) सभासदत्व ब) थकबाकी
 क) पतनिर्मिती करणे ड) ठेवींचा स्विकार करणे
- 7) भारतात ऑपरेशन प्लंड (महापूर) हा ——— क्रांतीशी निगडित आहे.
 अ) साखर ब) पत
 क) दुग्ध ड) यापैकी नाही
- 8) भारतात सहकारी पतपुरवठ्याची रचना ——— आहे.
 अ) एक स्तरीय ब) द्विस्तरीय
 क) त्रिस्तरीय ड) यापैकी नाही
- 9) राज्य सहकारी बँक ही ——— बँक म्हणूनही ओळखली जाते.
 अ) प्राथमिक ब) जिल्हा
 क) शिखर ड) यापैकी नाही
- 10) 'नाबार्ड'ची स्थापना ——— मध्ये झाली.
 अ) 1951 ब) 1972
 क) 1982 ड) 1992

- 11) सहकारी खरेदी-विक्री संस्था ---- च्या तारणावर कर्जे देतात.
अ) जनावरे ब) घर
क) शेतमाल ड) यापैकी नाही
- 12) सहकार कायदानुसार सहकारी संस्थेच्या स्थापनेसाठी कमीत-कमी ---- सभासदांची आवश्यकता असते.
अ) 10 ब) 15
क) 20 ड) 25
- 13) नागरी सहकारी बँकांचे ---- हे कार्यक्षेत्र असते.
अ) शहर ब) ग्रामीण
क) खेडे ड) यापैकी नाही
- 14) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा ---- साली संमत झाला.
अ) 1955 ब) 1960
क) 1965 ड) 1970

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) नागरी सहकारी बँकांची कोणतीही चार कार्ये सांगा.
- 2) सहकारी संस्थांच्या सभासदांचे कोणतेही चार प्रकार सांगा.
- 3) सहाकारी खरेदी-विक्री संस्थांची कोणतीही चार कार्ये सांगा.
- 4) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या कोणत्याही चार समस्या सांगा.
- 5) नाबार्डची कोणतीही चार कार्ये सांगा.
- 6) NCDC ची कोणतीही चार उद्दिष्ट्ये सांगा.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

12

- 1) वार्षिक सर्वसाधारण सभा
- 2) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघ
- 3) राज्य सहकारी बैंक
- 4) प्राथमिक कृषि सहकारी पतपुरवठा संस्था

प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

भारतातील दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा आणि उपाय सुचवा.
किंवा

महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळीची प्रगती आणि समस्या सांगा.

प्र.5 भारतातील सहकारी साखर कारखान्याच्या समस्या आणि उपाययोजना सांगा.

14

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.A. (Semester - IV) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Inter-Disciplinary Subject
CO-OPERATION

Day & Date: Friday, 08-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternatives given below. 14

- 1) _____ was the first President of National Co-operative Union of India.
 - a) Shri Lalubhai Samaldas
 - b) Sir Horace Plunkett
 - c) H. L. Kazi
 - d) None of these
- 2) The total number of _____ sugar factories is relatively higher in Maharashtra.
 - a) Private
 - b) Co-operative
 - c) Government
 - d) None of these
- 3) _____ has a prime importance in co-operative societies.
 - a) Director's Meeting
 - b) Annual General Meeting
 - c) Employee Meeting
 - d) None of these
- 4) _____ is a problem of co-operative marketing societies in Maharashtra.
 - a) Lack of capital
 - b) Lack of transport facilities.
 - c) Uneffcient management.
 - d) All of above
- 5) NCDC established in the _____ year.
 - a) 1963
 - b) 1964
 - c) 1965
 - d) 1966
- 6) _____ is the problem of District Central Co-operative Banks.
 - a) Membership
 - b) Over dues
 - c) Credit creation
 - d) Accepting of deposits
- 7) Operation flood is related with _____ revolution in India.
 - a) Sugar
 - b) Credit
 - c) Milk
 - d) None of these
- 8) In India Co-operative credit structure is _____.
 - a) Mono tier
 - b) Two tier
 - c) Three tier
 - d) None of these
- 9) State Co-operative Banks are also known as _____ Bank.
 - a) Primery
 - b) District
 - c) Apex
 - d) None of these
- 10) NABARD was set up in _____.
 - a) 1951
 - b) 1972
 - c) 1982
 - d) 1992
- 11) Co-operative marketing societies provide loans on the security of _____.
 - a) Animals/Catel
 - b) Home
 - c) Agriculture Produce
 - d) None of these

- 12) As per Co-operative Act minimum _____ members required for establishing the co-operative society.
a) 10	b) 15
c) 20	d) 25
- 13) The working area for Urban Co-operative Banks is _____.
a) Urban	b) Rural
c) Village	d) None of these
- 14) The Maharashtra Co-operative societies Act was passed in _____.
a) 1955	b) 1960
c) 1965	d) 1970

Q.2 Write short answers in following questions. (Any Four) 16

- a) State any four functions of urban Co-operative Banks.
- b) State any four Types of Members of Co-operative Societies.
- c) State any four Functions of Marketing Co-operative societies.
- d) State any four problems of District central Co-operative Banks.
- e) State any four functions of NABARD.
- f) State any four objectives of NCDC.

Q.3 Write short notes. (Any Two) 12

- a) Annual General Meeting
- b) National Co-operative Union of India
- c) State Co-operative Banks
- d) Primary Agricultural credit Co-operative Societies.

Q.4 Attempt any one of the following questions. 14

Explain the problems in Dairy Co-operative societies in India and suggest the measures.

OR

State the progress and problems of co-operative movement in Maharashtra.

Q.5 Answer the following question 14

Explain the Problems & Measures of Co-operative sugar factories in India.